

ROERKERKNIEUWS - H. HARTMAAND

editie 159 (12 juni 2023) – www.roerkerken.nl

Inleiding (H. Hartmaand)

Zoals de Meimaand ook wel Mariamaand wordt genoemd geldt de Junimaand als H. Hartmaand, de Maand waarin we niet alleen het feest van het H. Hart van Jezus vieren (op de 3^e vrijdag na Pinksteren, dit jaar op 16 juni), maar ook dat van het Onbevleete Hart van Maria oftewel O.L. Vrouw van Fatima (daags erna). De oorsprong van de Heilig Hartverering is heel Bijbels. Mozes verzekert het volk dat de geboden van God niet te zwaar zijn en niet buiten hun bereik liggen met de woorden: *“Neen, het woord is dicht bij u, in uw mond en in uw hart. Gij kunt het dus volbrengen”* (Deut. 30,14). Als de mens vervolgens toch van de rechte weg afdwaalt door zonde en schuld, is het God die bij monde van de profeet zegt: *“Ik zal hun een nieuw hart geven en een nieuwe geest in hun binnenste uitstorten; Ik zal het stenen hart uit hun lichaam verwijderen en hun een hart van vlees geven”* (Ez. 11,19). Ook Jezus nodigt ons uit om eerlijk de verlangens van ons hart te onderzoeken. Hij zegt: *“Een goed mens haalt uit de voorraad van zijn goede hart het goede tevoorschijn, en een slecht mens uit zijn slechte hart het slechte; want waar iemands hart vol van is, daarvan spreekt zijn mond”* (Lc. 6,45). De aandacht voor het lichamelijk Hart van Jezus is steeds verbonden met de devotie tot zijn zijdewonde. De apostel en evangelist Johannes zag in Jezus’ doorstoken zijde de vervulling van zijn woorden: *“Stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien”* (Joh. 7,38).

Sinds de 17^e eeuw werd de Heilig Hartverering vanuit Frankrijk sterk verspreid door de H. Jean Eudes (1601 – 1680) en de H. Margaretha Maria Alacoque (1647 – 1690). Deze laatste werd in haar klooster in Paray-le-Monial (Bourgondië) begenadigd met verschijningen en visioenen van Jezus, waarbij Hij haar zijn gewonde Hart toonde. Vooral sinds paus Pius IX het H. Hartfeest voor de hele Kerk voorschreef (1856), kreeg het H. Hartbeeld en de H. Hartdevotie een vaste plaats in vele gezinnen, parochies en andere katholieke instellingen. Parallel met de verering van het Heilig Hart van Jezus ontwikkelde zich een devotie tot het Heilig Hart van Maria. In 1800 werd in Poitiers een congregatie opgericht die naar de HH. Harten van Jezus en Maria werd genoemd (congregatio Sacrorum Cordium, SSCC), in Frankrijk en België veelal genoemd naar het moederhuis in de Rue de Picbus in Parijs. In onze streken had de (Duitse tak van de) congregatie van 1883 tot 1991 een huis in Simpelveld (Plaar). Hun klooster annex opleidingsinstituut kreeg de naam ‘Damianeum,’ genoemd naar de bekende - in 2009 heilige verklaarde - Vlaamse Picbus-pater Damiaan de Veuster (1840-1889) die als ‘apostel van de melaatsen’ op het Hawaïaanse eiland Molokai overleed. Een ander bekend lid van deze congregatie is de in 2006 zalig verklaarde Brabantse pater Eustachius van Lieshout (1890-1943) die als missionaris in Brazilië werkzaam was. Op de zogenaamde ‘Wonderdadige Medaille’ die ontworpen werd naar aanleiding van de Mariaverschijningen aan Catharina Labouré (1806-1876) in 1830 en die sindsdien vanuit haar klooster aan de Parijse Rue du Bac verspreiding over de hele wereld vond, vinden we niet alleen (aan de voorzijde) een afbeelding van Maria Onbevleete Ontvangen, maar (aan de achterzijde) ook de twee harten van Jezus en Maria: het een omgord met een doornenkroon; het andere doorstoken met een zwaard. Daarboven staat de letter M met een kruis erop. Het geheel is omgeven door twaalf sterren, verwijzend naar het visioen uit het laatste boek van de Bijbel, de Apocalyps oftewel de Openbaring van Johannes: *“Een groot teken verscheen aan de hemel: een vrouw, omkleed met de zon, de maan onder haar*

voeten en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren" (Apc. 12,1). Behalve het hoogfeest van H. Hart van Jezus is ook iedere eerste vrijdag van de maand aan het H. Hart toegewijd (vgl. de Duitse benaming van de eerste vrijdag: 'Herz-Jesu-Freitag'). Op die dag wordt traditiegetrouw de H. Communie aan de zieken en andere aan-huis-gebondenen gebracht. Aan de devotie tot H. Hart is de belofte verbonden, dat wie op negen achtereenvolgende eerste vrijdagen (van de maand) de H. Mis bijwoont, biecht en communiceert, geen plotselinge en onvoorziene dood zal sterven en in zijn stervensuur gesterkt zal worden door Gods bijzondere bijstand en de Laatste Sacramenten.

Mars voor het Leven

Elk menselijk leven, ongeacht de omstandigheden, is en blijft heilig is. Ondanks de wetenschappelijke en technische ontwikkelingen waardoor de mogelijkheden tot lichamelijke genezing zijn toegenomen – lijkt het er echter op dat in onze tijd de zorg voor de persoon lijkt af te nemen, "vooral wanneer hij ziek, zwak en hulpeloos is". Volgens paus Franciscus wordt tegenwoordig "de kwaliteit van het leven vooral gerelateerd aan economische middelen" en aan "het 'welzijn', de schoonheid en het genot van het fysieke". Daarmee wordt vergeten dat er een "andere, diepere dimensie van het bestaan" is, aldus paus Franciscus in 2014. "Elk menselijk leven is heilig. Het ene leven is niet kwalitatief belangrijker dan het andere, enkel op grond van middelen, rechten of sociale en economische kansen." Paus Franciscus waarschuwt voor de "valse compassie" die "het dominante denken" soms suggereert. "Trouw zijn aan het Evangelie van het leven en respect voor het leven als geschenk van God, vraagt moedige keuzes die ingaan tegen moderne en steeds breder gedragen opvattingen" (KN). Opkomen voor de waardigheid van het menselijk leven vraagt niet alleen geloof, maar ook moed. Dat geloof leggen we aan de dag als we voor de intentie bidden. Om de druk tegen het ongebooren leven te stoppen moedigde - de voor zaligverklaring in aanmerking komende Amerikaanse (aarts-)bisschop - Mgr. Fulton Sheen (1895-1979) zelfs de geestelijke adoptie van een ongebooren kind aan, door te bidden voor het leven van een ongebooren kind opdat het voor abortus gespaard moge blijven. Moed leggen we aan de dag als we durven deelnemen aan de 'Mars voor het Leven' die de stichting 'Schreeuw om Leven' jaarlijks in Den Haag (Malieveld) houdt. Dit jaar op zaterdag 11 november a.s. Om de Limburgse bijdrage te vergroten, maar vooral ook om na te gaan in hoeverre (gesponsord) gezamenlijk (bus-)vervoer rendabel is, bestaat voor de mars op 11 november nu al de mogelijkheid om zich in te schrijven bij Marjolein Harmsen-Van Hout: mharmesen@eonerw.rwth-aachen.de. Als er voldoende inschrijvingen binnen zijn, kan er een bus worden geboekt en volgen nadere details over de reis. Voor meer informatie: www.schreeuwomleven.nl, www.provita.be en www.paterkoopmanstichting.nl. Laatstgenoemde stichting viert dit jaar trouwens haar 50 jarig bestaan en wel op zaterdag 17 juni a.s. in Pelgrimshuis 'Casa Nova' op de Heilig Landstichting (Nijmegen).

(gemeenschappelijke) Ziekenzalving

Op vrijdagmiddag 9 juni j.l. vond in WZC Bergh een gemeenschappelijke ziekenzalving plaats, zoals er eerder al (op vrijdagmiddag 19 mei j.l.) in WZC Bosscherhof een dergelijke viering was. Vóór de Coronacrisis was dat een jaarlijks gebruik. Juist vanwege de 'doelgroep' die daar verblijft, niet zozeer mensen die ernstig ziek zijn, als wel mensen die er 'de leeftijd voor hebben'. Het voordeel van zo'n viering is dat men er eerder voor open staat. Normaal gesproken vraagt het heel wat voordat iemand zover is dat hij/zij de pastoor waarschuwt dat het misschien toch eens tijd daarvoor wordt. Voor een dergelijk gemeenschappelijke viering

geef je je toch wat gemakkelijk op. Zoals de Catechismus van de Katholieke Kerk (1993) leert is de ziekenzalving *“niet uitsluitend het sacrament van wie in het uiterste levensgevaar verkeren. De geschikte tijd om dit sacrament te ontvangen is ook reeds dan aanwezig, wanneer een gelovige ten gevolge van ziekte of ouderdom in levensgevaar geraakt”* (1514). De Catechismus citeert daarmee een document van het tweede Vaticaanse Concilie, namelijk Sacrosanctum Concilium’ nr. 73. Verder schrijft de Catechismus dat het (ook) *“gepast is de ziekenzalving te ontvangen, voordat men een zware operatie ondergaat. Dit geldt ook voor oudere mensen, wanneer zij duidelijk zwakker worden”* (1515). *“Zoals alle sacramenten is de ziekenzalving een liturgische gemeenschapsviering, of zij nu in familieverband, in een ziekenhuis of in een kerk, voor een enkele zieke of voor een groep gehouden wordt. Het is heel passend dat zij plaatsvindt tijdens een Eucharistieviering, die de gedachtenis van het Pasen van de Heer is. Indien de omstandigheden er aanleiding toe geven, kan de viering van het sacrament voorafgegaan worden door het boetesacrament en gevolgd worden door het sacrament van de Eucharistie. Als sacrament van het Pasen van Christus zoude Eucharistie altijd het laatste sacrament van de aardse pelgrimstocht moeten zijn in de vorm van het ‘viaticum’ voor de ‘overgang’ naar het eeuwig leven”* (1517). Of zoals in de inleiding van de Duitse Bisschoppen op de Liturgie van de ziekenzalving staat te lezen: *“men mag de ziekenzalving niet zien als een voorbode van de dood. Veeleer wil de Heer de zieke mens in dit sacrament als Heiland, als helende in de diepste zin van het woord, tegemoet treden, zoals Hij dit in zijn aardse leven met voorliefde deed. Het is de Heiland die in de persoon van de priester de zieke heil brengt en verlichting schenkt, hem de handen wil opleggen en hem de opbeuring geven die de zieke mens in deze benauwende levenssituatie nodig heeft. Hij wil hem bijstand verlenen in het lijden, in het ongeduld en de angst, in de machteloosheid op menselijk en godsdienstig vlak en bij het opkomen van innerlijk verzet. Hij wil hem sterken in ogenblikken van geloofsverduistering, lusteloosheid en twijfel, en ook wel bij de ongevoeligheid en verharding van het hart ten opzichte van God. Al deze aanvechtingen moeten van hun dreigende angel worden ontdaan. Christus nodigt de zieke uit om deel te nemen aan zijn lijden tot heil van de wereld”*.

Waalse familienamen in de Roerstreek (I) - Bonné(e)

De drietalige streek tussen de steden Luik, Aken en Maastricht wordt ook wel het ‘Land zonder grenzen’ genoemd, waar mensen zich niet gauw door staatsgrenzen noch taalgrenzen lieten weerhouden omwille van den brode of om andere reden te verhuizen. De bekende Limburgse historicus-genealoog Régis de La Haye heeft eens een onderzoek gedaan naar de herkomst van Franstalige familienamen in Zuid-Limburg. Die stammen niet van Franse adel af, zoals sommige familielegenden maar al te graag willen doen geloven, maar komen uit het nabije Waalse land van Herve. Daarbij noemt hij met name de bekende Zuid-Limburgse families: Ruwet, Dodemont, Saroléa, Delhougne, De la Haye, Dortu, L’Ortye, Cerfontaine, De Warrimont, Dubois, Villevoye, Dumoulin, Damoiseaux, Henrard, de Hesselle en Troisfontaine, die veelal als ‘halfwin’ bereid waren voor een periode van zes of twaalf jaar ook aan gene zijde van de taalgrens een grote(re) pachtboerderij te huren (De Maasgouw 111 [1992]; LtG 94 [2016]). Ook in de Roerstreek komen we Franstalige (Waalse) familienamen tegen, met name in St. Odiliënberg en Posterholt. We beginnen bij de meest verbreide Franstalige familienaam in de Roerstreek: Bonné(e). De stamvader van deze familie is Joseph Bonné of Bonnet uit Doornik die in de zomer 1778 in St. Odiliënberg verzeild raakte en hier al gauw de bijnaam ‘Pourtant’ kreeg. Volgens een verklaring was zijn vader kleermaker van vrouwenkleren en zijn moeder kokkin ofwel gaarkeukenhoudster. Zelf

was hij timmerman en schrijnwerker van beroep. Daarnaast had hij ook enige tijd als barbier en pruikenmaker gewerkt. Volgens zijn verklaring was hij gedeserteerd uit het Oostenrijkse leger en had hij in het ambt Montfort toevlucht gezocht. In St. Odiliënberg was hij in het najaar van 1778 getrouwd met Anna Maria Reusen en alhier voor een nageslacht gezorgd. In de Franse tijd vroeg hij op het kantonbureau in Roermond een paspoort ('laisser passer') aan om nog eens zijn geboortestad te kunnen bezoeken. Volgens dit document, gedateerd 21 floréal an VII oftewel 10 mei 1799, was hij 1,673 m. groot, had hij bruin haar en dito wenkbrauwen, blauwe ogen, een gewone neus, een grote mond, een ronde kin en een mager, ovaal gezicht. Volgens zijn opgave was hij toen 60 jaar oud, hetgeen niet klopt met zijn eerdere opgave. Daarom weten we niet precies wanneer hij geboren is, maar ook niet wanneer en waar hij is gestorven. Het laatste levensteken van hem dateert uit 1806, toen hij aanwezig was bij het huwelijk van zijn zoon Frans. Bij het huwelijk van zijn zoon Mathias in 1809 verklaart laatstgenoemde "*que le domicile et le lieu du décès de son père lui sont inconnu*". Uit zijn huwelijk zijn vijf kinderen bekend, waarvan zijn twee voornoemde zonen voor een nageslacht zouden zorgen (zie: <http://www.janruiten.nl/odilienberg/Familiealbum/Pourtant/bonne-berg.htm>). wordt vervolgd

Personalia

Op zaterdagmiddag 3 juni j.l. werd in de St. Matthiaskerk van Posterholt **Mick Gross** gedoopt, broertje van Mats die vorig jaar al zijn eerste H. Communie mocht doen. Op zondagmiddag 4 juni j.l. werden in de St. Catharinakerk van Montfort **Shaliza Maukisch** en haar jongste broertje **Jaxx Maukisch** gedoopt. Op zaterdagmiddag 10 juni werd in de St. Catharinakerk van Montfort **Djoya Clout** gedoopt, zusje van Djayna die vijf jaar geleden al werd gedoopt.

Wit U ons financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. kerkbestuur St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 - p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 - g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch (Anja Wagemans), tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick (Marie-Anne Geraedts), tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg (Marlou Roeleveld), tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt (Lilian Peters), tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop (Marjon van der Beek), tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl